

Patent dodatkowy
do patentu nr _____

Zgłoszono: 13.05.78 (P. 206790)

Pierwszeństwo: _____

Zgłoszenie ogłoszono: 03.12.79

Opis patentowy opublikowano: 10.05.1982

Int. Cl.²

B23Q 17/00

CZYTELNIKA

Urząd Patentowy
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Twórca wynalazku: Jerzy Bąbski

Uprawniony z patentu: Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Maszyn
Pakujących, Poznań (Polska)

Zatrask do mocowania elementów konstrukcyjnych

1

Przedmiotem wynalazku jest zatrask do mocowania elementów konstrukcyjnych, zwłaszcza do ustalania w określonej pozycji katowej elementu wahliwego, osadzonego w stałym położeniu osiowym na dowolnym elemencie nośnym. Zatrask ten jest wyposażony w prętowy element mocujący ze zderzakiem oporowym, przesuwany osiowo pod wpływem sprężyny i współpracujący z odpowiednim otworem mocowanego elementu.

Znany jest tego rodzaju zatrask, powszechnie stosowany do ustalania ruchomych elementów w korpusach różnych przyrządów, na przykład w podzielnicach uniwersalnych, który posiada przesuwany kołek ustalający, osadzony w ścianie korpusu i zaopatrzony z jej zewnętrznej strony w sprężynę dociskową, zderzak oporowy i uchwyt manipulacyjny, a z wewnętrznej strony zakończony czopem. Wewnątrz korpusu znajduje się obrotowy lub wahliwy element, równoległy do ściany korpusu i wyposażony w otwór, w który zagłębia się czółowo odpowiednio dopasowany czop kołka ustalającego.

Wadą znanego zatrasku jest jego mała przydatność do mocowania lub ustalania elementów wahliwych, przede wszystkim dźwigni, których położenie katowe jest niewidoczne od zewnętrznej strony korpusu.

Celem wynalazku jest usunięcie tej wady przez opracowanie zatrasku, szczególnie przydatnego do

2

ustalania wahliwych, niewidocznych z zewnątrz elementów dźwigniowych w wyznaczonym położeniu katowym, w którym prętowy element mocujący zatrasku jest wprowadzany swą boczną powierzchnią w otwór ustalany elementu.

Cel ten osiągnięto zgodnie z wynalazkiem dzięki temu, że na prętowym elemencie mocującym utworzono walcowe odsadzenie o średnicy przewyższającej wymiar przekroju poprzecznego tego elementu, natomiast mocowany element wyposażono w zaczep z otwartym wycięciem, którego część wejściowa jest szczeliną o szerokości mniejszej od średnicy walcowego odsadzenia, a część osadczą ma postać walcowego otworu o średnicy, odpowiadającej średnicy tego osadzenia. Zderzak oporowy tego elementu mocującego ma korzystnie postać kołnierza, utworzonego na krawędzi walcowego odsadzenia, do którego przylega również stożkowa powierzchnia ślizgowa, ułatwiająca wprowadzanie zaczepu na walcowe odsadzenie.

Przedmiot wynalazku jest ukazany na rysunku, na którym fig. 1 i 2 przedstawiają osiowy oraz poprzeczny przekrój zatrasku z zamocowanym elementem dźwigniowym, fig. 3 i 4 — osiowy oraz poprzeczny przekrój zatrasku z odłączonym elementem dźwigniowym, a fig. 5, 6, 7, 8 i 9 przedstawiają schematycznie różne odmiany wykonania prętowego elementu mocującego.

Zatrask według wynalazku ma postać pręta 1,

osadzonego suwliwie w tulei prowadzącej 2, zamocowanej w ścianie 3 korpusu 4 i zaopatrzonego od zewnętrznej strony tego korpusu w wydrążony uchwyt 5, a od strony wewnętrznej w walcowe osadzenie 6 ze stożkową powierzchnią ślizgową 7. Na pręcie 1 znajduje się również zderzak oporowy 8 w kształcie kołnierza, umieszczonego na krawędzi walcowego osadzenia 6 lub w pobliżu ściany 3, a także sprężyna dociskowa 9, otaczająca pręt 1 w wydrążeniu uchwytu 5 albo wewnątrz korpusu 4. W ścianie 3 jest prostopadle umocowana oś 10, na której za pośrednictwem tulei 11 jest ułożyskowana wahliwa dźwignia 12, posiadająca zaczep 13 z otwartym wycięciem, którego szczelina 14 ma szerokość mniejszą od średnicy osadzenia 6, a walcowy otwór osadczy 15 jest dopasowany do średnicy tego osadzenia.

W celu ustalenia dźwigni 12 w wyznaczonej pozycji kątowej przesuwa się za pomocą uchwytu 5 pręt 1 w kierunku odpowiadającym ściśnięciu sprężyny 9, a następnie wychyla się dźwignię 12 wokół osi 10 do takiego położenia, w którym pręt 1 po przesunięciu przez szczelinę 14 oprze się o tylną krawędź jego otworu osadczego 15. Wówczas uwalnia się uchwyt 5 i sprężyna 9 przesuwa pręt 1 w stronę położenia wyjściowego, przy czym stożkowa powierzchnia ślizgowa 7 centruje otwór osadczy 15 zaczepu 13, który w końcu zostaje usta-

lony na walcowym osadzeniu 6 pręta 1, zatrzymanego zderzakiem oporowym 8.

Zastrzeżenia patentowe

1. Zatrask do mocowania elementów konstrukcyjnych, zwłaszcza do ustalania w określonej pozycji kątowej elementu wahlowego, **osadzonego** w stałym położeniu osiowym na dowolnym elemencie nośnym, wyposażony w prętowy element mocujący ze zderzakiem oporowym, **przesuwany** osiowo pod wpływem sprężyny i współpracujący z odpowiednim otworem mocowanego elementu, **znamienny tym**, że prętowy element mocujący ma walcowe osadzenie (6) o średnicy, **przewyższającej** wymiar przekroju poprzecznego tego elementu, natomiast mocowany element **posiada** zaczep (13) z otwartym wycięciem, którego część wejściowa jest szczeliną (14) o szerokości **mniejszej** od średnicy walcowego osadzenia (6), a część osadczą ma postać walcowego otworu (15) o średnicy, odpowiadającej średnicy tego osadzenia.

2. Zatrask według zastrz. 1, **znamienny tym**, że zderzak oporowy (8) ma korzystnie postać kołnierza, utworzonego na krawędzi walcowego osadzenia (6).

3. Zatrask według zastrz. 1 albo 2, **znamienny tym**, że do walcowego osadzenia (6) przylega stożkowa powierzchnia ślizgowa (7).

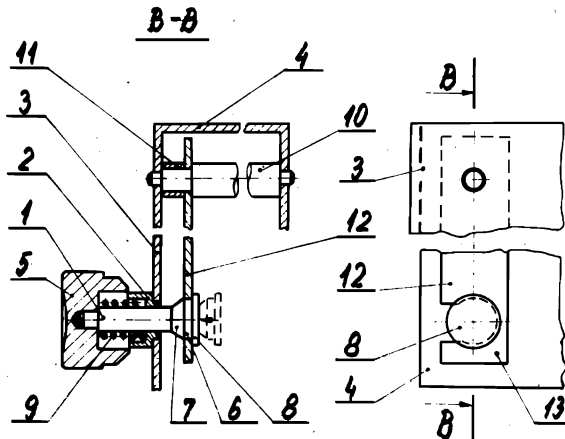

Fig. 1

Fig. 2

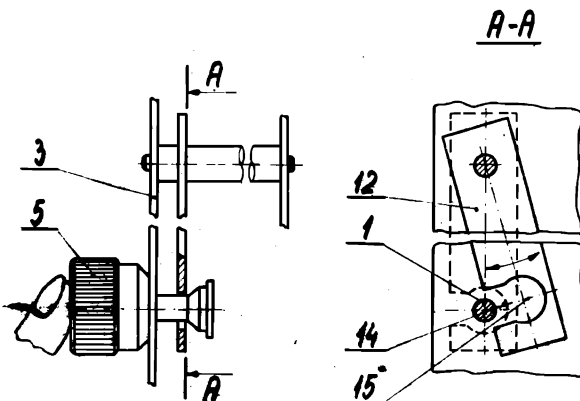

Fig. 3

Fig. 4

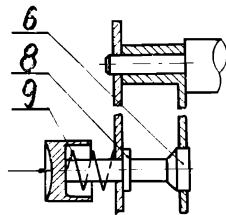

Fig. 5

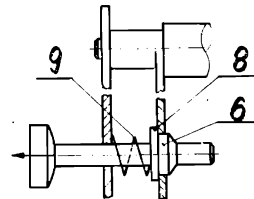

Fig. 6

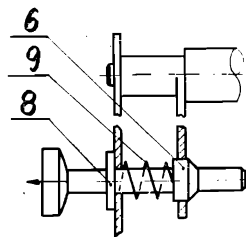

Fig. 7

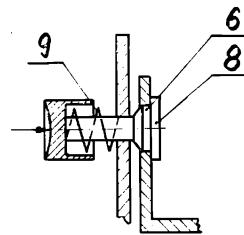

Fig. 8

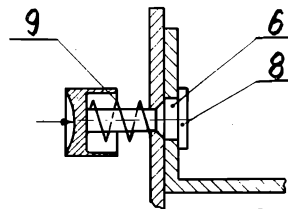

Fig. 9